

OBSAH

ÚVOD	7
TEORETICKÁ ČÁST	8
1 PORUCHA EMOCÍ A CHOVÁNÍ	8
1.1 Vymezení pojmu porucha emocí a chování	8
1.2 Terminologie 21. století v mezinárodním kontextu	9
1.3 Dítě v riziku poruchy chování, žáci s problémem v chování a s poruchou chování	10
1.4 Klasifikace poruch chování	15
1.5 Individuální a sociální kauzální faktory poruchy emocí a chování	18
2 TYPY PORUCH EMOCÍ A CHOVÁNÍ	21
2.1 Lhaní a záškoláctví	21
2.2 Útěky, toulání a krádeže	22
2.3 Šikana, aspekty ovlivňující šikany	24
2.3.1 Podstata, formy, příčiny a vývojová stadia šikany	24
2.3.2 Role aktérů šikany a důsledky šikany	29
2.3.3 Preventivní strategie proti školní šikaně	33
2.4 Skutečné případy výskytu šikany na základní škole	37
3 SOCIÁLNĚ VÝCHOVNÉ INTERVENCE DĚTEM, MLADISTVÝM A RODINÁM	41
3.1 Rodina a výchova dítěte s dispozicí k poruše chování	41
3.2 Edukace jedinců s dispozicí k poruše chování a poruchou chování v rodině	43
3.3 Střediska výchovné péče (SVP)	49
3.4 Role sociálního pracovníka při podpoře edukace dítěte s dispozicí k poruše emocí a chování, terénní práce – streetworker	50
4 EDUKACE JEDINCŮ S PORUCHOU EMOCÍ A CHOVÁNÍ V SEGREGOVANÉM PROSTŘEDÍ A POSTPENITENCIÁRNÍ PÉČE	53
4.1 Edukace a reedukace jedinců s poruchou emocí a chování ve školských zařízeních pro výkon ochranné a ústavní výchovy	53
4.2 Edukace jedinců s poruchou emocí a chování ve věznicích pro mladistvé	56
4.2.1 Věznice pro mladistvé	56
4.2.2 Resocializační program – program zacházení ve věznicích	57
4.3 Postpenitenciární péče	60
4.3.1 Sociální péče v rámci státních institucí	60
4.3.2 Sociální péče charitativního typu	61
5 EDUKACE ŽÁKŮ S PORUCHAMI EMOCÍ A CHOVÁNÍ V HLAVNÍM PROUDU VZDĚLÁVÁNÍ	65
5.1 Inkluze žáků s poruchami emocí a chování v běžné škole	65
5.2 Prevence	68
5.3 Poradenství	70

5.3.1 Školská poradenská zařízení	71
5.3.2 Školní poradenská pracoviště	74
5.3.3 Poradenství a intervence třídního učitele	75
6 APLIKAČNÍ ČÁST	77
6.1 Behaviorální management učitele ve třídě	77
6.1.1 Pedagogická diagnostika	77
6.1.2 Cílená intervence učitele	79
6.1.3 Kontrakt (dohoda) v poradenském vztahu s žákem, s osobou blízkou	80
6.2 Implementace kontraktu (dohody) o spolupráci mezi rodiči, žáky a ZŠ U Haldy 66, Ostrava-Hrabůvka	82
6.2.1 Charakteristika instituce, ve které se realizuje edukace žáků s poruchami chování	82
6.2.2 Požadavky kázeňské politiky v ZŠ U Haldy 66, Ostrava-Hrabůvka	88
6.2.3 Realizace kontraktu (dohody) v poradenském vztahu s žákem	89
6.3 Možnosti využití	95
ZÁVĚR	97
SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	99
SEZNAM ZKRATEK	104
SEZNAM OBRÁZKŮ A TABULEK	105